Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 204. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 24-го ЖОВТНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 24, 1985 No. 204. VOL. XCII.

ПЛАСТУНКИ ЗАІНІЦІЮВАЛИ ГРОМАДСЬКИЙ ПОЧИН

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. К.). — Головний Уряд Українського Народного Союзу і редакцію „Свободи" відвідали представниці двох постійно активних у громадському житті куренів пластунок „Перші Стежі" і „Верховинки" в особах Неонілі Сохан, Люби Крупи і Ніни Самокіш.

Від них редакція довідалася про великий та відважний задум тих куренів, який одобрила Крайова Пластова Старшина, помістити в найбільше почитному і престижевому американському щоденнику „Ню Йорк Таймс" односторінкове платне звернення до президента Рональда Регена, щоб він у своїх розмовах із генеральним секретарем ЦК КПСС Михаїлом Горбачовим порушив справу людських прав, запевнених Гельсінкськими угодами, а зокрема щоб порушив справу долі українських політичних в'язнів і правозахисників. У зверненні буде наголошена недавня смерть чотирьох українських правозахисників, а в першу чергу поета та інтелектуаліста, Василя Стуса, яка широким відгомоном відбилася у цілому світі в міжнародних засобах інформації пресі та телевізії.

Помістити таке платне звернення на одну сторінку це не легке фінансове завдання, бо, як твердять ініціяторки того задуму, на це потрібно 30,000 долярів.

Самі ініціяторки, членки обидвох куренів пластунок сеніорок і старших пластунок, започаткували збірку складкою 3,000 дол. і, як інформують, вже вислали 900 листів на поодинокі адреси із закликом жертвувати щедро на ту ціль. Знаючи зрозуміння пластунів для кожної акції в загальноукраїнських справах ініціяторки заапелювали в першу чергу до всіх сеніорських та старшопластунських куренів, щоб вони складали якнайбільші свої пожертви.

Відвідинами у „Свободі" представниці „Перших Стеж" і „Верховинок" мають надію заапелювати до сердець і сумління всіх українців доброї волі, а зокрема до ієрархів Церков, центральних установ, наукових інституцій та інших організацій підтримати цю акцію, щоб вона завершилася успіхом.

Відповідно зредагований в англійській мові текст такого звернення у величині цілої сторінки щоденника, що розходиться в мільйоновому накладі, може звернути увагу величезної кількости чужинецьких читачів на невідрадний стан українських правозахисників в Україні та послідовне винищування всіх тих, які залишилися вірні своєму народові.

Згідно із задумом ініціяторок, українці можуть допомогти у тому не лише своїми фінансовими датками, але відтак закуповувати це число, в якому звернення появиться, та посилати зі своїм підписом і проханням підтримки до Білого Дому на руки Президента. Чим більше він одержить таких примірників з особистими дописками, тим більша надія, що він порушить справу захисту людських прав та українських правозахисників у розмовах із М. Горбачовим.

Пластунки надіються також отримати у своїй акції піддержку Пен клюбу, який ставав в обороні Василя Стуса, апелюючи за його звільнення, коли цей поет був важко хворий у жахливих обставинах табору праці.

Н. Сохан, Н. Самокіш і Крупа у розмовах з редакторами „Свободи" просили підтримку у їхньому задумі на сторінках щоденника та з радістю поінформували, що моральну і матеріяльну допомогу заявили головний предсідник УНСоюзу д-р Іван Флис і члени Екзекутиви та обіцяли зробити відповідний в цій справі заклик до всіх Відділів УНСоюзу.

Дуже позитивно відгукнулися вже також деякі кредитівки та інші організації. В надії, що їхніми слідами підуть інші, щоб звернення появилося перед розмовами Р. Регена з Горбачовим, які назначені на дні 19-го і 20-го листопада 1985 року, пластунки просять надсилати пожертви на окреме конто під такою назвою і адресою: "Plast Fund for Defence of Political Prisoners" Acct. 2865, Ukrainian Orthodox Federal Credit Union, P.O. Box 160 Cooper Station, New York, N. Y. 10276-0160.

ПОКАЗ НОШІ

Вашінгтон. — У неділю, 3-го листопада ц.р., о год. 1:30 по полудні, в приміщенні парафіяльного центру українського католицького собору Пресвятої Родини, відбудеться заходом 78-го Відділу СУА ім. Олени Степанів концерт та показ „Історичного одягу" українки. В першій вокально-музичній частині беруть участь мисткині: оперна співачка Галина Андреадіс при акомпаньяменті проф. Ольги Сушко-Наконечної та піяністка Ждана Кравців-Скальська. Друга частина програми — „Історичний одяг" українки, опрацьований 64-им Відділом СУА в Ню Йорку, — має за завдання обзнайомити ширше громадянство, а зокрема молодь, з багатовіковим розвитком українського одягу.

РЕЗОЛЮЦІЇ

ПЕРШОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ

1. Зібрані на Конвенції УАКРади представники організацій і української спільноти ЗСА стверджують, що в осередку турбот і уваги вільних українців стоїть боротьба невтомних українських правозахисників в Україні і плянове винищування їх як і української мови та українського життя в Україні. Тому учасники Конвенції клонять голови перед тими непохитними героями, що своїм життям платять за вірність ідеї української самостійности та соборности і обіцяють усіми засобами підтримувати і боронити їхні геройські зусилля.

2. Доцінюючи вагу наших Церков у збереженні української субстанції та духовости українців, Конвенція вітає ієрархів Української Католицької Церкви, Української Православної Церкви, Української Євангельської Реформованої Церкви та Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства напередодні відзначування 1000-річчя Християнства України і просить їх своїм авторитетом об'єднано посилювати оборону переслідуваної Церкви в Україні, а на поселенні вести інтенсивну акцію для завершення організаційної структури УКЦеркви і УКПЦеркви у власних патріярхатах.

3. Конвенція стверджує безпідставний наступ на українську спільноту, а зокрема на всіх борців за її свободу в українських військових формаціях Другої світової війни і вважає, що ця нагінка ворожих чинників вимагає усіх наших сил і моральної та фінансової допомоги тим організаціям і чинникам, які працюють наполегливо в обороні доброго імени українців.

4. Учасники Конвенції своєю численною активною участю підтверджують історичну важливість цього зібрання і кладуть велику відповідальність за переведення намічених завдань на провід УАКРади.

5. Конвенція уважає, що діячі старшого покоління повинні докласти зусиль, щоб вдержати духовий і діловий зв'язок з представниками молодшого покоління та поступово передавати їм відповідальність за цілість організованого життя нашої громади.

Зокрема Конвенція уважає за доцільне постійно давати підтримку молодому поколінню у його розвитку і праці в українському і американському політичному та громадському житті.

6. Конвенція ствердила загальне бажання і потребу зусиль в цілі справжнього об'єднання і взаємного вирозуміння поміж усіми українцями, що є конечним для спільної акції у всіх зазіханнях на українську спільноту.

7. Конвенція уважає, що новий провід УАКРади повинен пов'язати сучасне з майбутнім, виконуючи свою ділову працю та створити для неї відповідні обставини з відповідно вивінуваними бюрами та професійними молодими силами.

8. Для ведення всіх намічених цілей є конечна відповідна фінансова база, яку повинні створити члени УАКРади та їм прихильна українська громада.

9. Конвенція доручає новому проводові розглянути можливість заактивізувати і уможливити працю також тим українцям, які вже не володіють українською мовою, але почуваються українцями і можуть відігравати важливу ролю у рамках УАКРади та української спільноти, як її нерозривна частина.

10. Члени УАКРади повинні всюди на місцях включитися в американське політичне життя і тим впливати на вибори прихильних українській справі репрезентантів у державних інституціях ЗСА. Рівночасно Конвенція стверджує потребу посилення зв'язків і спільної дії з іншими етнічними групами, які подібно як українці — наражені на натиск ворожих чинників, щоб спільними силами боротися з найбільшим ворогом, а це совєтським режимом і російським імперіялізмом.

Чикаґо вшанує О. Кандибу-Ольжича

Чикаґо (ПС ОДВУ). — Заходами 2-го Відділу Організації Державного Відродження України, на чолі з мґром Миколою Яшком, і 12-го Відділу Українського Золотого Хреста, головою якого є Ореста Яремович, українці цього міста вшанують пам'ять колишнього наукового дослідника антропології Гарвардського університету, видатного українського поета й українського революційно-націоналістичного діяча д-ра Олега Кандибу — Олега Ольжича.

В суботу, 2-го листопада ц.р., о год. 6-ій вечора, в соборі свв. Володимира й Ольги буде відправлена Соборна Панахида українським духовенством за спокій душі патрона 2-го Відділу ОДВУ. Після Панахиди в залях того собору відбудуться урочисті сходини громадянства для вшанування творчости й національно-визвольної боротьби О. Ольжича в часі Другої світової війни.

Уривки з поетичної творчости О. Ольжича рецитуватимуть Раїса та Андрій Карасейчуки. Святочне слово виголосить довголітній близький співробітник О. Ольжича у Празі та в Карпатській Україні колишній заступник голови сойму Карпатської України, д-р Степан Росоха з Торонто. Вокальну частину програми вечора виконає відома солістка Христина Романа Лишецька, при фортепіяновому супроводі Надії Савин а поетеса Олександра Мудра прорецитує поему власної творчости, присвячену О. Ольжичеві.

Мрія Юліяни Осінчук завершилась випуском платівки українських композиторів

Д-р Ю. Осінчук і Б. Тимець в редакції „Свободи" інформують про випуск платівки „Українські фортепіянні твори".

Джерзі Сіті, Н. Да. (Л. Коленська). — Д-р Юліяна Осінчук, відома піяністка естрадних сцен світу і музиколог, та Богдан Тимець, власник музичної фірми „Євшан" у Монтреалі, Квебек, Канада, що відповідає за поширення і розповсюдження платівок, у понеділок 7-го жовтня ц.р., передали редакторам „Свободи" небуденну ревеляцію, поінформувавши, що недавно, саме із згаданої музичного видавництва появилася платівка фортепіянової музики українських композиторів, що їх виконала наша піяністка. Назва її — „Українські фортепіянні твори".

Небуденність ревеляції у цьому, що перед вами на оцій платівці не награні твори легкої розвагової чи народної музики, а композиції українських музичних клясиків, біографії яких — це теж небувальщина — виписані на обгортці платівки, що дає вам безпосередню нагоду познайомитись

Ю. Осінчук сказала, що ідея видання цієї платівки зародилась у неї шість-вісім років тому, точніше сказавши, в 1978 році, саме в час, коли вона під час голляндської державної радіопрограми виконувала твори таких композиторів, як: Віктор Косенко, Анатолій Кос-Анатольський і Микола Лисенко. Цей концерт нашої піяністки незвичайно ґарно сприйняли. Це й піддало думку Ю. Осінчук, щоб видати платівку саме із творами українських композиторів. Ідея ця ще чіткіше скристалізувалась, коли піяністка працювала над докторською дисертацією п.з. „Фортепіянна творчість Віктора Косенка". Вона тоді

(Закінчення на стор. 3)

Б. КРАКСІ ОТРИМАВ МАНДАТ ДЛЯ ТВОРЕННЯ НОВОГО УРЯДУ

Рим. — Беттіно Краксі, який у зв'язку з аферою захоплення палестинськими терористами пасажирського італійського корабля „Ахіллє Лявро" зрезиґнував був з посту прем'єр-міністра, отримав від президента Італії Франческо Коссіґи новий мандат для творення уряду.

Б. Краксі соціяліст, очолював п'ятипартійну коаліцію, з лідерами якої він вже розпочав вступні переговори, включно з республіканцями, які фактично були причиною демісії уряду, а їхній лідер і міністер оборони в кабінеті Краксі Джіованні Спадоліні перший зрезиґнував і тим самим започаткував кризу, тісно пов'язану з корабельною драмою, яка розігралася на Середземному морі і закінчилася вбивством американського громадянина Леона Клінґгоффера. Тіло Клінґгоффера виловили на побережжі Сирії і після обслідування привезли для поховання до З'єднаних Стейтів Америки.

Дж. Спадоліні, коли відносини між ним і Б. Краксі поправилися і коли коаліція зрозуміла, що тільки в єдності вона зможе втриматись при владі без розписання парляментарних виборів, перший підтримав Краксі у його намаганні створити новий уряд, очевидно з певними передумовами. „Інтереси нації стоятимуть на першому місці у переговорах з лідерами коаліційних партій", — заявив Краксі журналістам. При тому він пригадав, що американська поведінка під час приземлення єгипетського літака на летовищі в Сицилії і вимога передачі палестинських терористів створила неприхильну для ЗСА опінію серед італійського народу і цю справу також треба буде постепенно полагоджувати в майбутньому. Він вважає, що Вашінґтон не може трактувати заприязнені держави Европи, як свої колонії, бо таке потягнення викликає гостру реакцію народу, а тим більше противників Америки.

Одинокою, незадоволеною партією залишилися християнські демократи, найбільша в Італії партія, яка двигала на своїх плечах усі повоєнні труднощі, будучи майже постійно при владі. Маріо Сеньї, хтистиянський демократ і член парляменту, заявив, що Краксі таки повинен був понести консеквенції за зроблені ним помилки і майже приязне його відношення до палестинських терористів, але замість того його наділили новим мандатом для творення уряду.

У СВІТІ

ШІМОН ПЕРЕЗ, прем'єр-міністер ізраїльського уряду, виступаючи на сесії Генеральної асамблеї Об'єднаних Націй в понеділок, 21-го жовтня ц.р., на початку другого тижня відзначувань 40-річчя з дня заснування цієї міжнародної організації, заявив, що він готовий поїхати до Йорданії ще до кінця цього року, щоб там взяти участь у мировій конференції з участю зацікавлених держав. При тому Перез підкреслив, що стан війни між Ізраїлем і Йорданією повинен бути негайно знесений. При тому він пригадав присутнім історичну візиту до Ізраїля покійного президента Єгипту Анвара ель-Садата в 1977 році і відмітив, що ніхто так не хоче миру як ізраїльський нарід. Арабські делегати і деяка частина делегатів з країн Третього світу і комуністичних держав, покинули демонстративно залю нарад, як Перез розпочав свою промову.

АЛАН КРЕНСТОН, демократичний сенатор з Каліфорнії заявив у Вашінгтоні, що Китайська Народна Республіка експортує до п'ятьох країн світу частини потрібні для виробу нуклеарної зброї, зокрема ракет середнього засягу і атомових реакторів, Кренстон, який належить до п'ятки провідних демократів демократичної меншости в Сенаті вважає, що Конґрес повинен заборонити експорт нуклеарної технології із ЗСА до Китаю, бо це, на його думку, дуже небезпечний експеримент, який загрожує поширенню нуклеарної зброї у світі.

ПОЛІТИЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ й аналітики, зокрема европейські, однозгідно висловлюють думку, що Беттіно Краксі, виконуючий обов'язки прем'єр-міністра Італії, політично дуже багато скористав на престижі із суперечки між ним і Адміністрацією президента Роналда Реґена за аферу перехопленого пасажирського корабля „Ахіллє Лявро" і палестинських терористів, видачі яких на суд справедливости вимагав Уряд ЗСА.

ФІЛІППІНСЬКА ПОЛІЦІЯ В Манілі застрелила принаймні одного і поранила 27 демонстрантів, які обкидували поліцію камінням, пляшками й іншими твердими предметами. Поліція спочатку стріляла в повітря, але коли товпа не припиняла атаки і наближалася, поліціянти почали стріляти в демонстрантів. Радикальні і комуністична партії використовують кожну найменшу нагоду, щоб виступити проти уряду президента Фердінанда Маркоса і тим самим творити в країні стан напруги.

У ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКІЙ Республіці в місцевості Пітермарізбурґ, розпочався політичний процес проти 16-ох лідерів так званого Об'єднаного демократичного фронту, найбільшої опозиційної групи в ПАР. Їх судятть за зраду батьківщини і збройного виступу проти леґального уряду. Підсудні можуть бути засуджені на кару смерти, на підставі існуючих в ПАР кримінальних законів і винятткового стану, проголошеного урядом для охорони порядку і припинення заколотів. Прокуратор Нік Ґейван Піттіюс заявив, що суд не судитиме Об'єднаний демократичний фронт, як дехто намагається суґерувати, але він особисто має намір доказати підсудним, що вони плянували змову і усунення уряду при допомозі сили.

ПЕРЕГОВОРИ ПРЕДСТАВНИКІВ З'єднаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу у справі наландання, чи зглядно відновлення полетів совєтського Аерофлоту до Америки натрапили на труднощі і співрозмовці розійшлись, не встановивши навіть чергової дати розмов. Вашініґтон домагається від Москви рівности і справедливого трактування американських пасажирських ліній, які курсують між ЗСА і СССР. Полети Аерофлоту були припинені екзекутивним зарядженням Уряду ЗСА в грудні 1981 року, після проголошення вийняткового стану в Польщі.

ОФІЦІЙНЕ ЧИСЛО ЖЕРТВ тайфуну, який навістив філіппінські острови, зокрема острів Люзон, минулого кінця тижня встановлено на 63 забитих і понад 300 поранених. Багато осіб втратили свої житла. Тайфун наробив чимало матеріяльної шкоди, яку обраховують на мільйони долярів. Президент Фердінанд Маркос зарядив висилку допомоги і зокрема побудови тимчасових шатер, бо 90 відсотків будинків були знищені тайфуном на згаданому острові.

СССР ЗНОВУ ПОРУШИВ УГОДУ ПРО ВСТАНОВЛЕННЯ РАКЕТ

Вашінгтон. — Секретар Департаменту оборони ЗСА Каспар Вайнберґер заявив на пресовій конференції, що Совєтський Союз черговий раз порушив угоду, закріплену раніше в договорах САЛТ І і САЛТ ІІ і почав розміщувати ракети нового типу СС—25 із засягом 600 миль. Вайнберґер відмітив, що він, а радше його Департамент, може подати на бажання докладні місця розміщення нових ракет і терени прицілу. Речник Державного департаменту Бернард Калб пізніше підтвердив, що уряд СССР повідомив офіційно Адміністрацію президента Роналда Реґена про започаткування розміщення нових ракет СС-25.

У Софії, столиці Болгарії, де тепер відбуваються наради країн Варшавського Пакту, совєтський речник Владімір Б. Ломейко категорично заперечив, що нові розміщення являються порушенням договору з 1979 року, бо, згідно з його поясненням, розміщення ракет СС-25 є тільки уліпшенням існуючих ракет, а не встановленням нових гнізд, а таке уліпшення є передбачене в договорі.

Не зважаючи на найновіші виявлення, президент Р. Реґен заявив, що він наміряється поширювати конструктивну співпрацю з СССР на базі рівности і справедливости та значного скорочення нуклеарної стратегічної зброї. Про ці й інші справи він говоритиме із совєтським лідером Міхаїлом Ґорбачовим в Женеві в другій половині листопада цього року.

У політичних колах кваліфікують найновішу заяву секретаря Департаменту оборони ЗСА, як намагання представити СССР, як країну, яка систематично ламає міжнародні договори і підготовляється, згідно з програмою комуністичної партії, до опанування світу і поширення своєї гегемонії на все нові країни й континенти.

Американська розвідка інформує, що СССР продовжує продукувати ракети різного типу, починаючи від великих стратегічних, до ракет середнього засягу і протилетунських і тому Москві не буде тяжко розмістити їх в різних місцях світу, щоб тим самим зміцнити їхню політику застрашування західнього світу нуклеарною атакою.

Вміжчасі Москва, за посередництвом комуністичних партій на заході і різної масти пацифістів, веде шалену пропаґандивну кампанію проти американської нуклеарної зброї і так званої космічної зброї, яку ЗСА тількищо почали випробовувати.

В Болгарії відбуваються наради держав Варшавського Пакту

Софія, Болгарія. — У вівторок, 22-го жовтня ц.р., тут розпочались наради країн Варшавського Пакту напередодні вершинної конференції президента Роналда Реґена і ґенерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова. Речник совєтського міністерства закордонних справ Владімір Б. Ломейко заявив перед від'їздом совєтської делегації в інтерв'ю на телевізії, що темою розмов будуть справи роззброєння і відновлення політики детанту із західніми країнами, крім багатьох інших справ.

Совєтську велику делегацію очолює сам М. Ґорбачов. Крім нього до Софії поїхали: голова Президії Верховної Ради СССР Андрей Ґромико, голова Ради Міністрів Ніколай А. Рижков, міністер закордонних справ Едуард Шеварднадзе, міністер оборони маршал Сергей Л. Соколов, новий міністер торгівлі Боріс В. Арістов і Константін Русаков, секретар ЦК КПСС відповідальний за зв'язки з комуністичними партіями союзних країн.

Політичні спостерігачі кажуть, що в першому дні конференції учасники, тобто представники СССР, Польщі, Мадярщини, Чехо-Словаччини, Румунії, Болгарії, Східньої Німеччини, голосуватимуть за прийняттям нової роззброєневої програми запропонованої М. Ґорбачовим в Москві і пізніше повтореної у Парижі під час зустрічі з президентом Франції Франсуа Міттераном. Ніхто навіть не сумнівається, що програма буде прийнята одноголосно, як це звичайно буває у совєтському тоталітарному бльоці.

Політичний косультативний комітет згаданого Пакту відбував свою сесію ще в 1983 році. Заплянована сесія пізніше була відложена у зв'язку з поганим станом здоров'я, а потім смертю совєтського лідера Константина Черненка. В квітні цього року представники урядів СССР і сателітів зустрічалися у Варшаві для відзначення 30-річчя існування Пакту і продовження його існування на дальших 20 років.

В АМЕРИЦІ

ПЕРША ЛЕЙДІ Ненсі Реґен взяла участь в нараді жінок лідерів держав, які прибули до Ню Йорку на ювілейну сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй. Нарада присвячена проблемі наркотиків. Це друга нарада такого роду. Перша відбулася в квітні в Атланті і Вашінґтоні. Журналісти запитали Н.Реґен, як вона буде говорити з Розарією Ортеґою, жінкою марксистського президента Нікараґуа, якого Роналд Реґен назвав „маленьким диктатором в зеленій уніформі". „На цій нараді ми не звертаємо уваги на різницю в ідеології. Ми говоримо між собою як жінки з жінками, як матері з матерями", — відповіла на це Перша лейді.

СПІВРОБІТНИКИ ДЕРЖАВНОГО департаменту повідомили, що державний секретар ЗСА Джордж Шулц і міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе, мабуть, зустрінуться в Ню Йорку в п'ятницю, 25-го жовтня, щоб обговорити деякі питання, що стосуються угоди про культурний обмін між двома країнами, який буде предметом обговорення на вершинах в листопаді у Женеві. Американська сторона має намір підписати нові угоди про культурний, науковий і технічний обмін, бо попередні втратили силу в 1979 році. Розрив стався частково із-за того, що совєтська сторона вимагала видати їй всіх совєтських артистів, які звернулися до ЗСА з проханням надати їм політичний притулок під час закордонних поїздок.

В ІНТЕРВ'Ю ДЛЯ газети „Ню Йорк Таймс" лідер сандіністів Даніель Ортеґа сказав, що воєнна ситуація в Нікараґуа змінилася і що „в найближчі кілька місяців урядові війська переможуть повстанців". Він також захищав прийняті його урядом закони про ліквідацію в Нікараґуа громадянських свобід. Д. Ортеґа знову обвинуватив Уряд ЗСА в допомозі повстанцям. Однак, на його думку, 27-мільйонна допомога З'єднаних Стейтів не допоможе партизанам перемогти у громадянській війні. Ортеґа впевнений, що марксистський режим переможе.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to
Svoboda • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

З наснагою у майбутнє

Перша Конвенція Української Американської Координаційної Ради, що відбулася в днях 18-20-го жовтня 1985 року у Філядельфії, була наявним доказом того, що в нашій спільноті можна співпрацювати на демократичних засадах людям різних поглядів та різних угруповань, коли у всіх є добра воля і стремління до одної цілі — підтвердження і оборона української державницької ідеї.

Численна участь делеґатів із дослівно всіх сторін ЗСА, ділова атмосфера нарад, на яких дискутанти і звітодавці забирали слово до конкретних та актуальних справ, оминаючи так частих на українських зборах несуттєвих заввал чи проблем, дали першій Конвенції цей конструктивний характер, який потрібний для дальшої праці.

Великим позитивом нарад було також те, що і доповідачі, і дискутанти, а у висліді також зміст резолюцій були звернені на майбутнє і порушували ті найбільш актуальні питання, які сьогодні стоять в осередку уваги цілої української спільноти. Найважливішими у них, — це теперішній стан в Україні із його русифікаційним процесом і послідовним винищуванням українських правозахисників, а в парі з цим наполеглива праця Москви знищити добре ім'я українців у вільному світі, приписуючи їм не лише коляборацію з нацистським режимом у Другій світовій війні, але також ім'я воєнних злочинців.

Саме у цій справі учасники Конвенції з великою увагою заслухали додаткових інформаційних доповідей д-ра Мирона Куропася та Ігоря Ольшанівського, які сьогодні стоять в осередку акції проти знеславлювання. Про це знеславлювання говорив також речник 1-ої Дивізії УНА Осип Голинський та представник СКВУ Леонід Філь. Особливо поважна постава до цієї тепер так болючої справи, яка щораз сильніше розвивається, як і гаряче бажання, об'єднаної української акції, були покажчиком настанови до сьогоднішніх проблем.

У загальному, в настроях і темах першої Конвенції УАКРади можна було відчути щире та сильне бажання залишити позаду всі дрібні недомагання і непорозуміння минулого, а глядіти лише в майбутнє. Немов моттом до такої настанови були слова Миколи Руденка, що їх зацитував на початку своєї програмової доповіді молодий активіст ОДУМ Андрій Шевченко: „Минулого не можна відобрати, а є і ще майбутнє".

Журба за це майбутнє і пропозиції як працювати для нього були провідною ниткою блискуче виголошеної доповіді речника молодого покоління і слів Івана Олексина на полуденку та звіту голови Екзекутиви д-ра Івана Флиса.

Усі ці думки та пропозиції є віддзеркалені у резолюціях Конвенції, які мають тим разом не декляративний, а діловий характер і звертають увагу на напрям праці в наступних роках.

Збудовані дружньою та діловою атмосферою, яка крім одного дрібного статутового непорозуміння була справді приємним та гарним переживанням для усіх учасників, вони роз'їхалися домів з позитивною постановою і охотою до праці на всіх відтинках українського життя.

А цієї праці є так багато для усіх, що не треба ніяк витрачати час на різні непорозуміння і спорити між собою, яка організація чи централя скільки має виконати. „Хай Бог допоможе виконати їм їхню працю, а нам нашу", — сказав у своєму заключному слові переобраний президент Екзекутиви д-р Іван Флис, і з таким бажанням учасники закінчили свої наради, усвідомлюючи собі ще раз, що кожний свідомий українець і кожна українська організація мають перед собою одну ціль: добро українства тут і там.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН офіційно повідомив Конгрес про намір Уряду ЗСА продати Йорданії зброю на 1,9 більйона долярів. Якщо на протязі 30 днів обі палати Конґресу — Сенат і Палата Репрезентантів — виступлять проти нього, Адміністрація змушена буде шукати компромісу. Нема сумніву, що навіть контрольований республіканцями Сенат виступить проти рішення Р. Реґена.

У БАЛТИМОРІ ТРИВАЄ суд над іранським промисловцем Каземом Замані з Мериленду, якого посуджують у спробі переправити в Іран заборонене до експорту американське військове обладнання вартістю кілька мільйонів долярів. К. Замані визнав себе винним у порушенні американського закону про контролю над експортом. Прокуратор вимагає для Замані 18-місячного тюремного ув'язнення і кари у висоті 10.000 долярів.

Б. Дурбак

ДУМКИ З НАГОДИ РОКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

III.

Створено ситуацію, де на цьому боці вулиці була домівка „порядних", а на тому боці „не наших". Поставлено перешкоду для знайомств і приязні, для запалу до змагань в мистецьких виступах у спорті чи інших ділянках, а найгірше, замкнено двері для спільних взаємин, так характеристичних молодій людині як виміни думок, палких дискусій, шукання правди, свого „я" і любови. Тільки Бог один знає, скільки можна було спасти мішаних подруж і навчити дітей працювати спільно у громаді, якщо б вони таборували літом чи зимою разом на двох або трьох великих фармах, знаменито улаштованих скоординованими силами, де кожна організація мала б місце для переведення своїх програм але під час дозвілля і вечорами при ватрі, молодь знайомилася б, дискутувала між собою і шукала спільної дороги. Там могли також найти місце діти передвоєнних емігрантів і ті, яких з різних причин батьки не убрали в однострої і не привели за руку до товариств молоді і шкіл українознавства. Не одна дитина, побачивши активність своїх ровесників, попросила б дома записати її до гурту й відчула б гордість та пошану до нашої громади. На жаль, майже кожна організація в містах більшого скупчення українців купила для себе й часто понад свої спроможності так звану „таборову площу" для кількатижневого тільки ужитку в році й вклала туди енергію і гроші коштом збагачення програм в домівках, де діти перебувають цілий рік.

Останньо, коли з огляду на вік впливи старших втратили силу, молодь сама відкрила деякі віконця у тих ізоляційних огорожах, зближаючись один до одного, але 20 літ тому, коли батьки були ще повні енергії, такі контакти були б не до подумання. Виховники тих часів мають нині від тридцять до сорок літ і коли поглянуть у минуле очима дозрілої людини, вони не бачать великої вартости чи потреби для своїх дітей переживати те саме. Тут може є набільша причина, чому членство організацій молоді зменшується, а не збільшується відповідно до приросту населення.

4) Якщо ми хочемо бачити нашу молодь активною в нашій громаді, то варта застановитися перше до яких гараздів запрошуємо її. Наприклад, як вона зможе виявити себе в тій системі, які права буде мати і що вона взагалі думає про т.з. „українське зорганізоване життя". Я радив би нашим політикам зійти із хмар на землю, у реальний світ, і поговорити з дозрілими молодими людьми й дітьми пересічних емігрантів. Це був би дуже повчаючий експеримент. Може вони зрозуміли б нарешті, чому серед народу панує загальна апатія, а молодь або сміється з еміграційної політики, або не хоче про неї взагалі говорити.

УККА, часто називаний „організацією оранізацій" був усе, скажім собі одверто, побоєвищем політичних іграшок. Ми, громада, на протязі чотирьох декад не мала там жодного голосу й впливу на хід подій. Тепер, на втіху ворогам, ми збагатилися на дві централі такої самої системи, де членами є організації з правом голосу, а нарід тільки в теорії, за їхнім посередництвом. На практиці, ніхто й ніколи не уважав за потрібне подати до загального відома, які справи й внески будуть обговорюватися на Конгресі, не скликував надзвичайних зборів організацій для обговорення членами тих питань, для вибору делегата й для рішення як він повинен голосувати в їхньому імені. Ця дивна структура спричинила цілий ланцюг шкідливих наслідків.

Перше. Громадяни, які з різних причин ніде не належали, автоматично опинилися поза межами Репрезентації Українців в Америці. В ім'я патріотизму все сподівались від них грошей, але без можности активної участи й репрезентації. В таких умовинах вони не почувалися до обов'язку платити вкладки, перестали цікавитися справами УККА й тепер є для нас тою мовчазною більшістю. Їх відсутність популярно називають денаціоналізацією, збайдужінням, або зматеріялізуванням. Все має свою причину, тільки ми не хочемо її аналізувати.

Друге. Тому, що голос мають організації як члени централі, а не кожна особа, політичні середовища звернули увагу на опанування тих організацій, для придбання голосів. Громадяни не грали ролі й ніхто не потребував їх опінії. Вистачило виманіпулювати управу любого товариства зі „своїх людей" і делеґат голосував на Конґресі в ім'я всіх згідно з партійним пляном.

Закінчення буде.

Василь Лев

РАННІЙ ВІРШОВАНИЙ РОМАН І. БАГРЯНОГО

Іван Багряний „Скелька", роман. Передмова Д. Чуб. Мельборн, Австралія 1984. В-во „Ластівка", XVI + 149 стор. ілюстр. 20 x 13 цм.

Щасливим збігом обставин зберігся у проф. Дмитра Чуба (Нитченка) один із перших літературних творів Івана Багряного п.з. „Скелька", написаний у 1929 році, коли авторові було 21 рік життя. Це віршований роман про трагічну історію невеличкого села Скелька, що притулилося на березі Ворскли, сусіднього села Куземин, звідки походила мати поета. Він відвідував цю околицю уже змалку й чув перекази про манастир, який спалили в XVIII сторіччі повстанці кріпаки, нащадки запорозьких козаків. Після полтавської трагедії 1709 року цар Петро і його наслідники нищили українські церкви й манастирі, усували українське духівництво і на його місце насаджували — російське, яке грабувало селянські землі, закріпощувало селян, жорстоко їх використовуючи. Це ділялося і в манастирі біля Скельки, що стояв на горі, немов твердиня. На основі переказів Багряний описав історію цього манастиря, в якому цар Петро вигубив українців монахів і передав його російським ченцям, що під проводом ігумена Ієремії закріпощували селям, відбирали їм поля, наказували робити панщину, а молодим дівчатам (отроковицям) іти на працю до манастиря, шити одежу й постіль для монахів, вечорами стелити їм ліжка. При тому монахи знеславлювали дівчат. Ігумен, якого автор представляє як якогось архиєрея, уподобав собі найкращу в селі дівчину Мар'яну, сироту, що нею опікувався дід Гармаш, колишній запорожець. Вона, немов історична Маруся Чурай, захоплювала всіх своїми піснями, полонювала молодців своєю незвичайною красою, при тому скромністю, характерністю і дружністю. Була вона судженою Данила Чорного, відважного, проворного і вдумливого та завзятого молодця, який старався намовити селян повстати проти російських монахів і їх сваволі. Коли ж селяни завагалися, він сам з гострою одчайдушних товаришів напав на манастир. Та прикликані московські драґуни оборонили манастир-фортецю. Данило й однодумці втекли в ліси, де скриті в балці зорганізували табір, оточили його валами й готували зброю та згромаджували відважних селям до наступного, вже сильно озброєного нападу на манастир. Серед них були і старші люди, колишні козаки, також і дід Гармаш, який із Данилом укладав пляни повстання й нападу на манастир.

Після якогось часу Данило навідався до села, побачився з Мар'яною, яка розказала йому про нахабне залицяння до неї ігумена. Данило виявив їй пляни нападу на манастир і вирішив після того одружитися з нею. Та Мар'яна переконала його одружитися раніше перед розправою з манастирем. Так і сталося. Шлюб відбувся в манастирській церкві. Під час вінчання молодят обступили монахи, які зараз після шлюбу, схопили повінчаних. Селянам видалося, що Данило з подругою втекли, зрадивши зорганізовану громаду й приготованих до нападу на манастир повстанців. Та монахи вкинули Данила до темниці, а Мар'яну взяв до себе ігумен і просьбами та погрозами намовляв жити у нього в манастирі. Коли ж Мар'яна рішучо відмовлялася й боронилася перед насильством, ігумен замордував її і наказав кинути її тіло в ріку. Коли тіло замордованої виплило не верх води, селяни пізнали правду, не знали тільки, що сталося з Данилом. Цікавим збігом обставин довідалися повстанці про Данила, якого ігумен старався передати становому на екзекуцію. Вирятував його побратим Остап Лазня. Довідавшися про смерть Мар'яни, Данило напав на манастир. Уже добувся до середини мурів, та прикликані драґуни зліквідували повстанців. Кілька десятків забрали живими й заслали в Сибір. Між ними й Данила. Після того ще важчі часи настали для селян.

У другій частині роману говорить автор, що Данило вернувся до села після 30-літнього заслання. Багато змінилося. Людей далі втомлювало кріпацтво, а Данило мріяв про помсту і снував пляни. Монахи далі розкошували, тепер із захожими циганами, особливо з циганками, а цигани крали селянам коней. Вкрали коні також переїжджому з Петербурга генералові і передали ігуменові. Коли генерал домагався віддання коней, вбили його й закопали в церкві під престолом. Тортури на слідстві примусили ігумена признатися до вбивства. Тим часом Данило підпалив манастир з кількох боків. Підозріваючи монахів, драґуни почали бити їх. Настав бій між драґунами й монахами. В різні логинули і ці і ті, згоріли всі манастирські будинки, чудом залишилася церква. Так Данило помстився.

За все: — За піт, за муки,
За матерів і за зґвалтованих дівчат,
За крик дітей,
за глум,
за віру,
за розлуку
Із реготом страшним, в диму (другим в науку)
Пройшлись ножі козацьких онучат!
То ніч була!...

(стор. 137/38)

У передмові до роману проф. Дмитро Чуб подає,

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ
Володимир Баран

Малярська виставка Ю. Гури в Дітройті

Юрій Гура загостив до Дітройту вдруге. Десятирічна перерва дозволяє на порівняння праць з того часу з теперішніми. А різниця тут очевидна. Коли в картинах з-перед десяти літ було його бажанням виявити внутрішній, духовий стан сюжету, коли його цікавив психологічний аспект, в більшості драматичного напруження, цим разом відкриваємо в його душевному наставленні буйний оптимізм, що проявляється у збагаченій кольористиці, в темпі і розмахові його мазків, у бажанні створити відповідний настрій для сюжетів, до яких він відноситься з любов'ю та пошаною. Може драматичне насичення його попередніх картин — це відлуння трагічних переживань людства в часах війни. Сьогодні в спокої та з цілковитим забуттям він малює вимріяні краєвиди, козаків під час битви, кобзарів та дівчат, що вінки пускають під ніч Івана Купала. І щирий широкий розмах диктує та окреслює настрій його картин. В уявному, нереальному краєвиді відбувається поєдинок козака з татарином і динаміка цього епізоду охоплює ціле довкілля. Його манить романтика козацтва, він знає побут нашого народу. З глибоким пієтизмом відтворює наші церкви та ікони. Але в тих іконах немає середньовічної містики, таємничости чи символіки, а натомість є пошана і синівська покора і найглибше людське почування, іменно любов матері до дитини. Ця любов освітлює обличчя Матері Божої і багатством кольорів мистець зближає її до реального світу і тим святість цієї постаті стає нам близькою та доступною. У нас родиться бажання до Неї молитись.

Чотири картини кобзарів — чотири різні настрої композиції. В одному постать кобзаря виринає з фону, ледве відрізняючись від нього, як доказ нерозривного зв'язку з довкіллям. Його обличчя говорить — співає радісні, бадьорі думи. Другі, своєю похиленою поставою та лицем виявляють сумний настрій пісень.

Дві картини „Ніч під Івана Купала" виказують його вміння композицій масових сцен. Хоча на цій виставці не показав нам Ю. Гура портретів, його різнорідне випрацювання поодиноких лиць у масових сценах, вказують на його здібність як портретиста. Його гірські краєвиди, грізні в своїй маєстатичній появі здавалося б холодом овівають цілий світ. А однак у їх підніжжі розцвілось буйне життя, що багатством кольорів кидає виклик цим горам. І так в одній картині є два різні настрої, що творять контрасти.

Цей неприборканий розмах його палети має щось у собі із фовізму сучасної нюйоркської школи, тільки без її анархії та безглуздя.

У щасливому поєднанні цікавих і близьких нам тем та вмінням видобути притаманну їх суті красу заключена вартість Юрія Гури як мистця.

Виставка відбувалася від 4-го до 19-го жовтня, в галерії ЕКО.

Іван Кедрин

Тереса Марків — надійна мисткиня

Молода красуня Тереса Марків дала пізнати себе читачам „Свободи" своєю розмовою в редакції цього щоденника (ч. 98 з 16 ц.м. і доказала своєю першою індивідуальною виставкою в Ню Йорку, в ґалерії ОМУА при Другій авеню, що все добре, що вона про себе сказала, було правдою. Тереса Марків це не тільки абсольвентка університету в Монтреалі, Канада, але й має фахову освіту малярства. Зараз на перший погляд при вході до ґалерії Об'єднання Мистців Українців, в Америці можна пізнати, що це не аматорка, а професіоналістка. На виставці, яка відкрилася у неділю, 20-го жовтня ц.р., показано 45 експонатів, з чого 32 акварелі і 13 олій. Всі вони становлять дуже вирівняну цілість — тематикою, технікою і навіть розміром. Тематика — овочі, мертва природа, квіти, всі вони реалістичні, тільки в деяких видно сантимент ранніх імпресіоністів. Звертає увагу дрібничкова докладність у викінчуванні подробиць кожного об'єкту, — це, мабуть, і риса вдачі цієї гарної і милої людини — совісність і докладність.

Мистець Любослав Гуцалюк, який після короткого формального відкриття головою ОМУА скульптором Михайлом Черешньовським, хвалив виставку, але радив мисткині „відірватися" від фізичних предметів і малювати також з уяви. Автор цих рядків поґратулював голові ОМУА, що вибрав таку мисткиню на відкриття нового мистецького сезону. На адресу мисткині порада: поширити засяг свого зацікавлення, поширити тематику з мертвих предметів також на живі об'єкти, на людей і звірята. Порада — пробувати творити композиції, і то не тільки нерухомі постаті людей і звірят на тлі природи, а їхні дії.

Маючи уже за собою „абв" малярської штуки — рисунок, перспективу, ма-

(Закінчення на стор. 3)

Лариса Дончук

ПОДОРОЖУЮЧИ ДУМКАМИ В МИНУЛЕ...

I.

Сумно мені дуже, що минулого року несприятливі умови не дали мені змоги нагадати приятелям про свого незабутнього друга, письменника Зосима Дончука, у 10-ті роковини смерти. Прикро було, що колеґи, приятелі нібито забули про нього...

Тож тепер, в 11-ті роковини смерти письменника хочу нагадати про нього приятелям, численним читачам його творів. Деякі знайомі радять написати про світлі події у його житті, пробую я так і зробити. Хоч, на жаль, цих світлих моментів не було багато, часто вони затьмарювалися сумними. Як сказав наш невмирущий Поет: „У всякого своя доля і свій шлях широкий..." У декого він буває широким, а нам із Зосимом випали досить вузенькі життєві стежки.

Подорожуючи думками в минуле, згадуючи щасливі події у спільному з ним житті, я повертаюсь до 1961 року, коли ми з ним вперше зустрілися.

Прибула я зі своєю вже немічною матір'ю до Чикаґо в 1950 році. Поміг нам туди дістатися, виславши „афідавіт", молодий тоді, наш земляк по табору — Михайло Пап, тепер він, багатьом відомий, професор доктор Михайло Пап, у Клівленді. Вдячна йому дуже за увагу, що виявив до нас, самітніх жінок.

У Чикаґо я заприятелювала з письменницею Ганною Черінь (а не ЧЕрінь, як дехто вимовляє). Власне дякуючи їй у моєму житті й зайшла велика зміна, бо вона познайомила мене з письменником Зосимом Дончуком.

Саме тоді видавець Микола Денисюк, у Чикаґо, (тепер уже покійний) друкував великий роман Дончука „Прірва", тож письменник навідувався до видавця обговорювати різні справи.

Познайомилися ми на весні 1961 року. Після його від'їзду з Чикаґо, листувалися і трохи пізнали одне одного. На свято Американської Незалежности 4-го липня Дончук знову приїхав до Чикаґо і тоді ми з ним майже заручилися...

Наше листування стало інтенсивнішим і Зосим, що був вихований в селянській родині, в пошані до старших, написав до моєї матері, так би мовити, офіційного листа з проханням поблагословити нас на шлюбне життя. Цей лист дуже зворушив стареньку немічну людину, бо, на жаль, тут не у багатьох є пошана до старших.

Мама тоді не бачила добре, то й попросила мене, аби я повідомила від її імени, що вона вважає Зосима порядною людиною і благословляє наш шлюб. Вона була рада, що після досить твердого життя, я матиму людину, яка мною заопікується, підтримає в тяжкі часи.

У листах обговоривши деталі, Дончук приїхав знову до Чикаґо в кінці серпня з тим, щоб після шлюбу забрати нас із мамою до Філядельфії.

Був лагідний, соняшний ранок 31-го серпня 1961 року, коли нас п'ятеро йшли до церкви св. Петра і Павла, що містилася в тихій околиці Чикаґо.

Крім нас із Зосимом була ще родина Панькових: Галина (Ганна Черінь) її чоловік Степан і донька — підліток, яка гордо несла цілий сніп квітів, зірваних у їхньому садочку.

Вінчав наш приятель, український православний священик, молодий, уроджений у Філядельфії, о. Орест Кулик, а співали: диригент хору з дружиною, прекрасним дуетом. Незабутню насолоду мали від тієї відправи...

Дружина диригента, до речі — чешка, молодша за свого чоловіка, енергійна, рішуча навчилася вже керувати автом і, після вінчання, везла нас додому, гучно „трублячи", як і годиться для щойно одружених „молодят".

Знаючи, що ми вже пакуємося, і нам не до прийнять, дружина диригента запросила нас на вечерю. Там ми зустріли всіх приятелів, які жили на тому „кутку". Було то дуже зворушливе для нас прощання.

За два дні ми вже вирушали до невідомого майбутнього, до незнаної нам Філядельфії.

Дончук як „селянська дитина", любив повторювати прислів'я: „Чужа хата гірше ката", тож, по приїзді до ЗСА в 1950 році, заробивши трохи грошей, купив досить великий будинок в дільниці, яка тоді вже „потемніла" — мешканці там були в більшості пуерторіканці та трохи муринів. Раніше мали там будинки, і то добрі, заможні жиди, але пізніше вони почали втікати і населення змінилося. Тож Дончукові пощастило купити недорого міцний цегляний будинок, який перебудував він майже своїми руками. Звиклий до тяжкого життя, він багато чому навчився і був, як кажуть, „майстром на всі руки".

„Письменницька братія" називала будинок Дончука „Будинком Слово". У Харкові був Будинок „Слово", де мешкали вбільшості письменники. У 1933 році цей будинок прославився на всю Україну, а, може, й на ввесь СССР, бо там, як і тепер висловлюються: „пролунав постріл" — покінчив життя самогубством письменник Микола Хвильовий.

Коли ми приїхали до Філядельфії, в Дончуковому будинкові мешкали: старенька письменниця Галина Журба, талановитий письменник-прозаїк Василь Гайдарівський. Заробляв він „на хліб насущний" тяжкою працею в ресторані, а у вільний час писав цікаві художні твори, та, на жаль, не мав матеріяльної спроможности їх видавати. У сусідньому будинку жив письменник Юрій Буряківець.

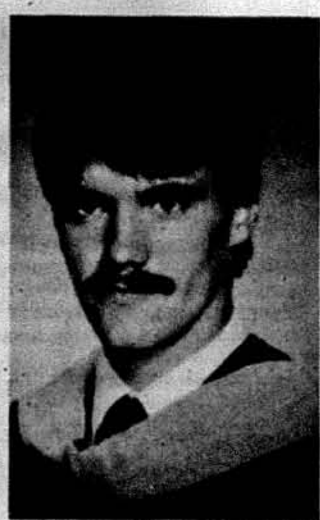
У Філядельфії я мала нагоду познайомитися із здібною письменницею та дуже симпатичною людиною — Ярославою Острук, яка за кілька років написала і видала за свій кошт чимало цікавих і вартісних творів. Тут же я запізналася з „поетичним подружжям" — Мартою і Остапом Тарнавськими, та з поетами: д-ром Іваном Кметою-Ічнянським і Володимиром Біляєвим. Через Василя Гайдарівського пізнала новеліста-гумориста Анатоля Калиновського (його псевдо Галан) з Рочестеру та його дружину. Вони щоліта у нас гостювали і ми разом з ними їздили на берег Атлантику спочивати. Недалеко від Філадельфії, „фармерував" байкар Іван Манило, тепер покійний, що за свій кошт видавав журнал „Волосожар"... Це все було для мене цікаве й цінне знайомство.

Продовження буде.

Успіхи нашої молоді

Мгр Д. Коваль

Д-р М. Коваль

Все частіше і частіше читаємо в часописах про наших молодих людей, які закінчили медичні, дантистичні, правничі, педагогічні чи гуманістичні факультети. Ми горді за наших молодих професіоналістів. Вони — запорука нашого національного та інтелектуального існування „у кипучому казані" чужинецького світу. А чи можемо собі уявити гордість та втіху батьків, у яких не одне, а двоє дітей здобули високо цінені професії? Михайло та Анна Ковалі є якраз батьками двох дітей, які осягнули професії. Михайло, мол., народився в Ню Йорку 8-го жовтня 1957 року. Початкову школу закінчив в Академії св. Юра. Він також належав до Пласту. Опісля родина Ковалів перенеслася на постійно до Спрінґ Валей, Н.Й., і тут молодий Михайло закінчив середню освіту. Він також закінчив школу українознавства при парафії свв Петра і Павла у Спрінґ Веллі.

У 1976 році поступив у Нюйоркський стейтовий університет в Олбані, який закінчує у 1980 році дипломом бакалавра із біології. Відтак Михайло був прийнятий на дантистичний факультет Нюйоркського університету в Баффало, Н.Й., який успішно закінчив та одержав диплом доктора дантистики. Д-р М. Коваль тепер працює у Трой, Н. Й., у спілці Левіт-Коваль, Дентисти.

Доротея Коваль, молодша сестра д-ра Михайла, також народилася в Ню Йорку 28-го березня 1962 року і також закінчила початкову школу в Академії св. Юра. Переїхавши до Спрінґ Валей, тут закінчила середню школу та школу українознавства. Також брала активну участь в місцевому гуртку українських народних танців „Чайка".

В 1980 році Доротея вступила на Нюйоркський стейтовий університет в Бінґгемтоні, Н.Й., і студіювала економічні науки. Студії свої закінчила з великим успіхом та осягненням диплому бакалавра із економічних наук. Сьогодні Доротея працює у відомій фірмі Тайм, інк.,в Ню Йорку.

Батькам Доротеї та д-ра Михайла належиться велике признання за успіх їхніх дітей. Вони допомагали фінансово, щоб тільки діти „вийшли в люди".

Д-р Михайло, мґр Доротея та їх батьки є членами 16-го Відділу УНСоюзу в Спрінґ Веллі, Н.Й.

В.Г.Л.

Мрія Юліяни Осінчук...

(Закінчення зі стор. 1)

подумала, що видати таку платівку — це необхідність у музичному чужинному світі, бо вона промостить дорогу українській музиці, обзнайомить з нею чужинців. І Юліяна Осінчук підібрала твори різних композиторів із різних творчих діб української фортепіянної музики — клясичної: Дмитро Бортнянський, романтичної — Микола Лисенко, Лев Ревуцький та Віктор Косенко, а з — сучасної — Андрій Штогаренко. Щоб удогіднити широший і швидший доступ до цієї музики, — сказала піяністка, — крім платівки, видано ще касетку фортепіянної музики цих композиторів.

Б.Тимець, який є не лише видавцем цієї платівки, але й дорадником технічного її виконання і оформлення добавив, що цю платівку награло студіо „Електро-Нова" Марка Сидоряка, яка відповідає за технічно-звукозаписну сторінку цієї платівки. Праця над нею тривала три роки. Її можна набути в ціні 10 долярів, звернувшись на адресу: Yevshan Corporation, Box 125 Station St. Michel, Montreal, Quebec, H2A — 3L9, або також ця платівка буде розповсюджена по всіх крамницях ЗСА і Канади і взагалі по всьому вільному світі, зокрема після концертів Ю. Осінчук можна буде завжди її купити. Трапляється теж велика нагода її набути в неділю, 24-го листопада ц.р., о годині 5-ій по полудні, в Українському Інституті Америки, де, під час полуденку, наша піяністка доповідатиме про українську фортепіянну творчість, особливо взявши до уваги композиції цих українських музиків, що їх можна буде почути на щойновиданій платівці.

Недавно, в неділю, 8-го вересня ц.р., Ю. Осінчук виступала на врочистому концерті в Римі в річницю смерти Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого, виконавши на фортепіяні органний прелюд у „Ґ"-моль Йогана Себастіяна Баха, баляду ч. 4 в „Ф"-моль Фредеріка Шопена, канон Л. Ревуцького та етюди В. Косенка.

У розмові з редакторами піяністка заявила, що хоча окремо кожен музичний жанр має свою незаперечну вартість — будьто він фольклорний, клясичний чи популярний, — але, „щоб плекалася музична культура на чистому науковому рівні всі ці жанри ні в якому разі не можна мішати разом".

На питання, чому якраз вона вибрала цих композиторів і ці твори, що награні на платівці, Ю. Осінчук відповіла, що це мало свою причину — одна з них ця, що вона хотіла представити різноманітність стилів української фортепіянної музики — як і перед українською спільнотою так і перед чужинним світом — як і тому, що якраз ці твори вона залюбки грає. Правда, була ще одна причина її вибору, а вона таки дуже важлива, адже вона мусіла брати до уваги ці твори, які вона має чи що їх вона могла здобути, бо, на жаль, українці своєї власної музичної бібліотеки не мають.

Б. Тимець ще додав, що він багато короткограйних, досі накручених, платівок ще раз награв і скаталогував на компюторі, а це назви пісень, прізвища мистців -композиторів та й дати, коли ці платівки появилися.

Ми ще раз повернемось до д-р Осінчук — „молодої блискучої піяністки", динамічну особистість, репрезентативність і надзвичайну техніку якої з признанням привітали критики й слухачі скрізь у Північній Америці і Европі. Її виступи окреслювано, як „витончені й елегантні", а її інтерпретацію композицій, як — „сповнену життєрадісности й духової стійкости та насичену грандіозністю й поетичністю".

Як відомо — Юліяна уродженка Ню Йорку. Від самої малечі, четвертого року життя, вона вчилася грати на фортепіяні і ще семилітньою дівчинкою виграла свій перший фортепіяновий конкурс. Завдяки припадкові, заступаючи хворого Жана Касадесуса, вона, у віці одинадцять років, виступила у Карнеґі Голл. Тоді критик „Ню Йорк Таймсу" висловився про неї, як про „новий видатний талант". Музичний

Обгортка платівки

шлях Юліяни — це Мистецька школа Фонтенбльо у Франції, де вона навчалася у Наді Булянже, — Державна музична консерваторія у Парижі, Інститут Тенґелвуд, Массачусетс, Університет Південної Каліфорнії і Школа Джуллярд у Ню Йорку, де вона здобула ступені бакалявра і маґістра, а відтак у 1981 році, також у цій школі вона отримала докторат музичного мистецтва, захистивши тему про українського композитора Віктора Косенка. Учителями її були: Розіна Левін, Надя Райзенберг, Роберт Касадесус, Мартін Кенен, Деніел Поллак, Герберт Роджерс та Александер Едельман. За нашою піяністкою цілий ряд перемог на численних музичних конкурсах — фортепіяновому конкурсі Лідеркранца, Національного мистецького клюбу, Мейсона і Гемліна та Конкурсі міжнародного конгресу. Здобула вона теж багато нагород і стипендій, наприклад, Пропам'ятну нагороду Морріса Лоба, стипендію Йозефа Левіна, Стипендію Школи Джуллярд та інші.

Коли проглянути музичний шлях нашої піяністки, то можна сказати, що в д-р Юліяни Осінчук схрещуються різні здібності і таланти — вона ж всебічна концертова артистка, солістка й виконавець камерної музики, як також і лекторка, яку часто запрошують університети й музичні установи в ЗСА і Канаді.

І тоді, коли Юліяна Осінчук розповідає редакторам про свої плянування на майбутнє — на її обличчі швидка, змінлива гра рис; у прудкому чергувані на ньому розквітають і енергія, і ентузіязм, і жвава вітальність, і усмішка людини, яка завжди готова, завжди привітає, прийме черговий виклик, що постійно кладе перед нею праця фортепіянного виконавця, людини — в якої все горітиме безупинне стремління до удосконалення гри, як технічно так й інтерпретаційно І ось наша піяністка інформує: „Крім згаданої уже імпрези в листопаді в ІУА, у мене вже з кінцем жовтня ще цілий ряд концертів поза Ню Йорком, а це: в Наяк, Н.Й., у Ню Полц, Н. Й., а в грудні у Дес Мойнес, Айова, при університеті Північної Америки. 5-го березня, на другий рік, переді мною важливий концерт, сольовий фортепіянний виступ на естраді Лінколн Сентру. З кінцем травня я виїжджаю у турне до Західньої Европи — Лондон, Амстердам і Мюнхен, а може ще й кудись... — загадково всміхається Юліяна.

А тепер про щойно видану платівку: можна сказати, що слухаючи віртуозну фортепіянну гру Юліяни Осінчук — ви не в кімнаті та й що ви не слухаєте платівку, а що ви в якійсь концертовій залі на грандіозному фортепіянному концерті, де за ідеальним вибором піяністки, не зважаючи на віддаль у сторіччях цих скомпонованих музичних творів, у всій своїй згармонізованості відкривається перед вами світ української музичної творчости у різних її нюансах. Гра піяністки — прецизна, прозора, у ній чистота звуків і граціозна легкість; іноді з-під клявішів піяністки вдаряє героїчна, проймаюча динамічність, то знову дзвенить щира лірика української мелодійности, яка своєю елегантною завершеною формою особливо проявляється в етюдах В. Косенка чи Елегії М. Лисенка.

Про нашу піяністку Н. Булянже пише, що вона — „Музик і виконавець у найвищому розумінні цього слова. Я закликаю, щоб звернути на неї якнайпильнішу увагу, впевнена в тому, що скрізь де вона проявлятиме свої здібності, вислід буде якнайбільш переконливий".

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Праця Фундації УВУ в 1985-85 році

Фундація УВУ в Америці виявила в 1984 - 85 році велику активність не тільки по лінії збирання грошей, але й по лінії, що могла б належати до завдань делеґатури.

Мобілізація студентської молоді по лінії Курсів слов'янської цивілізації із рівночасними екскурсіями по історичних місцях Европи, зв'язаних із Україною, відомих під назвою „Стежками батьків по Европі", виявилася успішною завдяки сполученню вишкільної частини із певними конкретними завданнями, які незаперечно спричинилися до самосвідомости молодшого покоління (акція Дахав, акція Монте Касіно). В 1985 році у курсі взяло участь 28 учасників.

Фундація звернула увагу на моральну опіку над українськими біженцями з Польщо,— по лінії педагогічно-навчальній. Вона заінтересувала проблемою ширші кола громадськости і мобілізувала фонди на навчання англійської мови, необхідної для потенційних іміґрантів до ЗСА й Канади. Це, вправді, не є безпосереднє завдання Університету, але в цей спосіб виявив УВУ певну соціяльну функцію, яку належно оцінили німецькі кола, що опікуються УВУ.

При тому улаштовано курси українознавства (паралельно до курсів англійської мови), і впродовж зимового семестру 1984-85 виклади відбувалися весь час, — вперше з часу припинення викладів у часі „першого екзоду" в початках 50-их років. Курс відбувся вправді на низькому курсі з огляду на катастрофальний стан знання вихідців, але саме цей курс започаткував інтеґрацію вихідців в українську спільноту, як теж став підставою глибших студій. Вже тепер декілька студентів перейшли із вступних студій на навчання на семестрах, і треба надіятися, що студенти — після акліматизації на нових місцях поселення — зможуть продовжувати студії в УВУ.

Фундація допомогла при організації важливих Педагогічних курсів (під проводом д-ра О. Кисілевської-Ткач) стипендіями. Курси були в б.р. численніші, і вже завдяки тому можна було піднести їх рівень.

Фундація співділяла із Деканатами УВУ при доборі студентів на вищі семестри, признаючи стипендії для маґістрантів та докторантів.

Фундація ініціювала нові курси, які могли здобути зацікавлення молодших річників, викликаючи рівночасно завдяки спеціяльно підібраній формі (гра на „бандурі") зацікавлення і любов до традиції — почерез поглиблене знання фольклору. У сумі в 1984-85 академічному році УВУ мав рекордову кількість студентів і курсантів та рекордову кількість викладових годин. По фінансовій лінії вплата за студентів з боку Фундації уможливила УВУ без дефіциту перевести авдиторне навчання. Крім цього Фундація вплатила 3,400 дол. на видання Збірника матеріялів „Масариківської конференції" з 1980 року, яку УВУ ініціював і організував спільно з Інститутом слявістичних студій при Сорбоні. Раніше субсидіювала Фундація видання Збірника конференції про „Розстріляне відродження", яку УВУ мав спільно із Національним Інститутом Східніх мов і цивілізацій при Сорбоні. Вплата бл. 30,000 дол. не тільки дала змогу зрівноважити бюджет УВУ в б.р., але й вив'язатися із своїх обов'язків на важливому міжнародному терені.

Активність Фундації була основно передискутована на першій частині Професорської Ради УВУ, 17-го липня 1985 року, яка рішила перевести якнайскоршу реорганізацію делеґатури для уможливлення тісної співдії із Фундацією.

Д-р В. Янів

Ранній...

(Закінчення зі стор. 2)

що Багряний написав цей твір у 1929 році в батьківській хаті протягом 22 днів. Курив махорку й писав. Манускрипт віддав до друку в ДВУ при кінці 1929 року.

Там не видруковано його, аж щойно при кінці 1930 року в видавництві „Книгоспілка". Першу рецензію на роман, прихильну, написав Ярмолинський в журналі одеському „Металеві дні", ч. 5, 1931. Та скоро цензура вибрала з книгарень видруковані книжки, а також і інші його публікації, самого автора арештовано й заслано. Офіційна критика визнала твір націоналістичним, що прославляє минуле України. І справді в романі вичуваємо глибоку любов до України, її традицій, її героїчного минулого. До того автор розкрив брутальну неетичну поведінку московських монахів в Україні. Він приписує їм теж безвірство й висловлює це ніби антирелігійними вихватками, пристосовуючи їх до московського монашества. Але український нарід у поемі побожний, релігійний, прив'язаний до своєї віри, традицій, звичаїв та обичаїв. В поемі вичуваємо дух традицій і боротьби проти Росії.

Роман написаний легкою формою, п'ятистопним ямбом. Пізнаємо в ньому справжнього талановитого поета. Вправді трохи розтяглий, але роман цього потребує. Мова твору барвиста, багата в оригінальні метафори, порівняння. Є тут архаїзми й місцеві діялекти слова та вирази, є теж кілька русизмів. Дмитро Чуб ставить „Скельку" вище поеми Івана Дніпровського „Донбас", написаної в 1922 році, як пропаґандивний твір і поеми Володимира Сосюри „Тарас Трясило", де невдатно перемішано минуле з сучасністю. Одначе „Скелька" не дорівнює віршованому романові М. Рильського „Марина", куди пізнішого. Перевидання роману після 53 років, без огляду на деякі недоліки, долучує ще одну позитивну, додатню рису до творчости Івана Багряного. Дає змогу вивчати розвиток його поетичного таланту.

Тереса Марків...

(Закінчення зі стор. 2)

лярську хемію, треба займатися вище — це амбіція кожного образотворчого мистця. Тереса Марків має той скарб, яким є молодість. Вона має перед собою ще довгі роки творчої праці: маючи очевидний талант і добре пройдену школу — подає надію, що дасть ще твори різнородніші і глибші своєю проблематикою. Зрештою теперішня виставка — гарна і приємна і можна сподіватися, що з роками Тереса Марків стане між видатними, а то й передовими нашими образотворчими мистцями. Треба для цього трьох елементів: таланту, знання і роботящости. Тереса Марків їх уже має.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов у Вічність 22-го лютого 1985 р. наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, БРАТ і ВУЙКО

бл. п. проф.

Михайло Чорнодольський

Цією дорогою складаємо щиру подяку Усім, хто в часі нашого родинного горя і болю, по втраті Найдорожчої нам Особи, виявили так багато серця та висловили свої особисто, листовно і телефонічно співчуття.

Щира подяка за Служби Божі, чудові квіти і за пожертви на різні цілі.

Щиро-сердешна подяка Всеч. Отцям: о. Сотерові Голикові, парохові церкви св. Покрови в Бронксі за уділення св. Тайн Єлеопомазання і за так чутливе повідомлення в церкві про смерть Покійника, Всеч. о. Ігуменові Александрові Гавкалюкові за відслуження Панахиди в похоронному заведенні і за відправлення Богослужби в церкві св. Покрови у Бронксі, за відпровадження Тіла на місце спочинку і прощальне слово над могилою Покійного.

Дякуємо Управі 196 Відд. Провидіння за поміщення некрологу в „Америці", п. Миронові Залуцькому за прощальні слова при домовині Покійного, а п. Миколі Стасіву за виголошення споминів про Покійного в сороковий день смерти в церковній залі св. Покрови в Бронксі.

Дякуємо Родині, Приятелям і Тим всім, які навіть здалека приїхали віддати останню пошану Покійному.

Щира подяка п. Йосифові Сіньковському за поміч і взірцеве переведення похоронних обрядів.

В пам'ять Покійного зложили:
на Заупокійні Служби Божі: 650.00 дол.

На манастир св. Йосафата в Glen Cove під час тризни зложили:
по 100 дол. — Віктор і Реня Герлинські;
по 50 дол. — Андрій і Лідія Закревські;
по 30 дол. — Евген і Марія Пащин;
по 25 дол. — Володимир і Богданна Гнатківські, Нестор і Ляриса Голинські, Володимир і Стефанія Чорнодольські, Богдан і Ірена Глушевські, Роман і Марія Олинець, Богдан і Марія Підлуські, Богдан і Квітка Пащин;
по 20 дол. — Павло і Ярослава Шабатури, Клявдія Чорнодольська;
по 10 дол. — Іван і Ольга Строчан, Іван і Анна Глушевські, К. Новакова, Олександер і Марта Олинець.

Разом .... 435 дол.

Збіркою зайнялися Лідія Закревська і інж. Володимир Гнатківський. За що їм щира подяка.

На Фундацію Українського Вільного Університету 200 дол. — д-р Юліян і Анна Політили.

На Український Науково-Дослідний Осередок в Чикаґо 50 дол. — інж. Дмитро і Марія Кулиничі.

На проєкт Гарварду — 125 дол. — інж. Андрій і Люба Маринюки.

На пресовий фонд Нашого Життя: 25 дол. — Ярослава Лісовець; 10 дол. — Управа 82-го Відд. СУА; 10 дол. — Лідія Волосянська.

Разом .... 45 дол.

Всім Жертводавцям наша щира подяка.

Дружина — КЛЯВДІЯ
Донька — РЕНЯ ГЕРЛИНСЬКА з мужем ВІКТОРОМ і дітьми: ВІКТОРОМ мол. і ДАНЕЮ
СЕСТРИ і БРАТИ з Родинами

З великим жалем повідомляємо, що 21-го жовтня 1985 р. упокоїлася в Бозі в Ню Йорку на 81 р. життя Найдорожча Мама, Сестра, Бабця, Прабабця і Тета

бл. п.

МАРІЯ ЦЕНКО

ПАНАХИДА у четвер, 24-го жовтня 1985 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН у п'ятницю, 25-го жовтня 1985 р., о год. 9:30 рано в церкві св. Юра, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:

син — ЛЮБОМИР з дружиною МАРІЄЮ
брати — ЯРОСЛАВ та ІВАН
сестрінки — ВІРА з мужем ЙОСИФОМ і дітьми ІГОР і МАРІЙКА
ОКСАНА і МИРОН
шваґер — ВОЛОДИМИР
внуки і правнуки

Ділимося сумною вісткою, що 21-го жовтня 1985 р. в Рочестері, Н. Й., відійшов у Вічність, по довгій недузі, на 86-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО І БРАТ

бл. п. інж.

КОНСТАНТИН ҐУРАН

Горем прибиті:
дружина — НАТАЛІЯ з ЛОНКЕВИЧІВ
син — МИРОН з дружиною ЛІ і дітьми
доньки:
ХРИСТИНА ВЕНҐЛЬОВСЬКА з мужем БОГДАНОМ і дітьми
ЕЛЯ АГЕРН з мужем ДЖАНОМ і донею
сестра — АННА СПРИНСЬКА
Ближча і дальша Родина в Америці і на рідних землях

ПОХОРОН відбувся у четвер, 24-го жовтня 1985 року з церкви св. Йосафата на місцевий цвинтар.

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в понеділок, 14-го жовтня 1985 р., ненадійно, відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І БРАТ

бл. п. д-р

ЮРІЙ БАРЧИНСЬКИЙ

ПОХОРОН відбувся в четвер, 17-го жовтня 1985 р. з української католицької церкви Христа Царя на цвинтар Woodland Cemetary, London, Ontario, Canada.

Горем прибиті:
дружина — ЛІДІЯ
син — ВІКТОР
донька — АНІТА з мужем ПАВЛОМ ҐЛІСОН
сестра — ДАРІЯ ЯРИМОВИЧ з родиною
брат — ОРЕСТ з родиною
ближча і дальша Родина в Канаді, Америці, Австралії й Україні

Замість квітів на могилу сп. п. Покійного проситься складати пожертви на добродійні цілі.

У ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКІЙ Республіці, особливо в околицях Кейп Тавну, знову загинуло чотири особи, а кільканадцять були поранені в заворушеннях і зударах товпи з поліцією. Одного чорного мішанця застрелив з кріса білий африканець у відплату за те, що він минулого тижня намагався зупинити його автомобіль при допомозі каміння й інших твердих предметів, знищивши при тому автомобіль. Інші три загинули у зударі з поліційними відділами. Революційні центри чорних африканців, які в більшості приміщуються за кордоном, прийняли тепер більш радикальну тактику у боротьбі не тільки з поліцією, але також з пересічними білими мешканцями ПАР. Політичні спостерігачі кажуть, що цю тактику симпатизуючі з Москвою марксисти вживали вже в інших країнах і тому вони не виключають замішаности Москви до конфлікту в Південній Африці.

ПРЕДСТАВНИКИ ДЕРЖАВНОГО департаменту заявили, що існують серіозні трудноші в передачі „невійськових матеріялів" нікараґуанським повстанцям в рамках допомоги, одобреної Конгресом ЗСА. Головною перешкодою є становище уряду Гондурасу, з території якого партизани ведуть свої операції. Уряд Гондурасу формально заперечує наявність на своїй території нікараґуанських військових частин і вважає, що має право конфіскувати будь-які вантажі, які призначені для повстанців.

Делеґатки СФУЖО розповіли про конференцію в Найробі

В Ню Йорку відбулися в неділю 22-го вересня громадські збори — зустріч з делеґатками Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), які брали участь у міжнародній жіночій конференції в липні цього року у Найробі, Кенія, з метою підсумувати досягнення Декади Жінки, проголошеної Організацією Об'єднаних Націй.

Збори відкрила Лідія Гладка, яка очолює Відділ зовнішніх зв'язків СФУЖО. Вона підкреслила, що українські жіночі організації, які існують поза межами України, від початку 1920-их років беруть участь у міжнародних жіночих з'їздах, при чому завжди інформують про поневолену Україну, говорять про прагнення українців до свободи.

Делеґатки СФУЖО брали участь у всесвітніх форумах жінок з нагоди Декади Жінки, проголошеної ООН, що відбулися у Мексіко в 1975 році, у Копенгаґені в 1980 році і в Найробі. Там від 20-го до 25-го липня відбулася конференція з участю офіційних делеґаток від держав - членів ООН. Перед початком конференції протягом шести днів тривав форум - нарада делеґаток неурядових організацій, зде більшого жіночих, як міжнародніх (наприклад, Світовий рух матерів), так і організацій окремих країн. У форумі брали участь 22 українки з кількох вільних країн світу.

Марія Квітковська, голова СФУЖО, у своєму виступі на зустрічі в Ню Йорку нагадала, що СФУЖО об'єднує 22 українські жіночі організації Північної і Південної Америки, Канади, Австралії і країн західньої Европи. Одне з завдань СФУЖО — налагоджувати контакти з міжнародними жіночими організаціями і виступати на світових форумах, говорити про Україну та її проблеми.

До конференції в Найробі довго готувалися: підготовляли інформаційні матеріяли, як от літературу про рух опору на Україні, про жінок політв'язів, про голод на Україні в 1932-33 роках. Адже відомо, що офіційні делеґатки з Української ССР не можуть вільно говорити. Гроші на поїздку делеґаток СФУЖО до Кенії і на їх перебування у Найробі щедро пожертвувала українська громада вільного світу, зокрема українські кредитівки.

Делеґатка Олена Процюк заступниця голови СФУЖО, розповіла про пресконференцію, що її у Найробі влаштували українки. Говорили про українських політв'язнів, роздавали літературу про них. До ОН українки подали петицію в справі миру, в якій написали, що миру в світі не буде, аж поки в усіх країнах не шануватимуть права людини і права націй. Під час пресконференції була влаштована виставка матеріялів про Україну. Друга виставка була уряджена в університеті у Найробі.

Делеґатка Дора Рак розповіла, що на конференції в Найробі зібралося біля 20,000 людей з усього світу, тяжко було знайти місце в готелі. Приїхали видатні особистості, як от Івет Руді, міністер прав жінки у Франції. Дуже багато жінок було з Африки. Була невелика совєтська делеґація, були жінки з країн Третього світу, розаґітовані совєтською пропаґандою.

На офіційній конференції було 2,000 делеґатів — жінок і чоловіків - з 157 держав; 85 делеґацій були очолювані жінками, але були делеґації з Африки, які складалися лише з чоловіків.

Відбулося 1,400 семінарів на яких обговорювали різні проблеми. Багато говорили про те, як далеко пішов проґрес у поліпшені становища жінок за час від проголошення Декади жінки. На окремому семінарі, присвяченому політв'язням було багато совєтських делеґатів. Жінки з Української ССР заперечували, що в Совєтському Союзі є політв'язні і є порушення прав людини.

Делеґатка Марта Богачевська-Хом'як у своєму виступі сказала, що вона взяла участь у 30 семінарах. Історик за фахом, в одному з семінарів вона говорила про український жіночий рух, як приклад руху жінок, зацікавлених не тільки еманципацією, але й тим, щоб стати новоцінними членами суспільства та боротися проти національного і економічного гніту. Як приклад, М. Богачевська-Хом'як розповіла про українок з Києва і Харкова, які до революції 1917 року брали широку участь у громадських і політичних рухах.

М. Богачевська-Хом'як як зауважила, що африканці знають про Україну більше, ніж українці про Африку, бо африканські студенти вчаться у ВУЗах в СССР, зокрема у Львові. Ті африканці, що побували в СССР, не збираються переймати у Кремля політики, подібної до русифікації інших національностей. Адже є африканські країни, що складаються з кількох національностей, які говорять різними мовами.

Свою розповідь М. Богачевська-Хом'як закінчила словами: „У Найробі ми не будували України, але прагнули зацікавити світ Україною та її проблемами".

На громадській зустрічі в Ню Йорку також виступила Ірина Куровицька, яка була делеґаткою СФУЖО на з'їзді Генеральної федерації жіночих клюбів, що відбувся в червні цього року у Гюстоні Тексас. І. Куровицька розповіла, що ця федерація є найбільшою і найстаршою жіночою організацією в Америці — була заснована ще наприкінці минулого століття. Нині вона об'єднує тисячі жіночих клюбів і організацій з 46 країн світу. Її членом є також СФУЖО.

Федерація жіночих клюбів ставить перед собою широкі завдання і домагається їх виконання. Наприклад в 1911 році під впливом федерації в Америці був запроваджений восьмогодинний робочий день. Під час останнього з'їзду діяв ряд семінарів, на яких обговорювали такі проблеми, як наприклад, праця з молоддю, способи поліпшити школи і коледжі, робили наголос на посиленні вивчення гуманітарних наук.

Під час з'їзду відбувся урочистий бенкет, на якому виступав відомий американський журналіст Долс Друж. Зокрема він привітав українську делеґацію на з'їзді і нагадав, що українці становлять значну застину населення СССР. Денаціоналізація українців, що її проводить комуністичний уряд - це образа для українського народу, яка принижує гідність людини і спрямована на знищення національної самобутности.

І. Куровицька виступала на бенкеті з привітом від СФУЖО і нагадала про боротьбу в Україні за права людини і націй.

Дискусія після виступів делеґаток була жвава. Один з промовців сказав: „Шкода, що чоловікам не вдаються такі успіхи".

Л. Дражевська

ДО НЕПАЛЮ НА 13-денний відпочинок прибув колишній президент ЗСА Джиммі Картер і його жінка Разалин. До програми поїздки Картерів входить прогулька в передгір'я Гімалаїв і, можливо, похід на одну з альпіністських баз в підніжжі Евересту. На запитання журналістів, чи має він намір піднятися на вершину найвищої гори в світі, колишній президент відповів: „Покищо ні".

НАГОРОДУ НОБЕЛЯ з літератури отримав французький автор, 72-річний Кльод Сімон, популярний новеліст, який, як говориться у поясненні шведської академії, передає у своїх новелях поезію і образ описаної події рівночасно. Більшість з його новель присвячені людям і їхнім проблемам. Шведська академія ніколи не виявляє можливих кандидатів на отримання Нобелівської нагороди, але прізвище К. Сімона кружляло вже раніше в літературних колах Европи, як одного з перших на це велике відзначення.

ПРЕЗИДЕНТ ЄГИПТУ Госні Мубарак обвинуватив Туніс, який, мовляв, у співпраці із З'єднаними Стейтами Америки причинився до існуючої кризи між Каїром і Вашінґтоном. Він заявив кореспондентам, що Туніс повідомляв американців про усі переговори, які велися між представниками Єгипту і Тунісу у справі приземлення єгипетського пасажирського літака, на покладі якої знаходились кільканадцять палестинців, між ними чотири захоплювачі італійського корабля „Ахілле Лявро" і командир палестинської групи Мохаммед Аббас, крім, очевидно, єгиптян, які нібито охороняли палестинців. Ці інформації тунісців дали можливість американським літакам Ф-14 з літаконосця „Саратоґа" оточити єгипетський літак і змусити його продовжувати лет до Італії. Вміжчасі висланник ЗСА, заступник державного секретаря Джан С. Вайтгед, зустрівся також з міністром закордонних справ Єгипту Асматом Аббелем Меґуїдом, у висліді чого напруга між ЗСА і Єгиптом починає зменшуватися.

НЕ МИСТЕЦТВО, А МУЧЕНИЦТВО

У статті Івана Головінського п. з. „В поклоні Патріярхові" („Свобода", ч. 197 з 15-го жовтня ц.р.) треба читати: „Після звільнення Патріярха Йосифа із московської каторги можна було надіятись, що Ватикан зуміє використати колосальний капітал мучеництва і крови нашої Церкви в боротьбі з атеїстичною Москвою. На жаль, так не сталося". — Ред.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

БОРИС ОРИШКЕВИЧ, член УНС Відд. 39-го Т-ва „Українська Січ" в Сиракюзах, Н.Й., помер 21-го червня 1985 року на 29-му році життя. Нар. 1955 року в Сиракюзах. Членом УНС став 1970 року. Залишив у смутку матір Софію, батька Тадея, тіток, стрийків, кузинок, кузинів, племінників і племінниць. Похорон відбувся 24-го червня 1985 року на цвинтарі св. Луки, української православної церкви в Сиракюзах, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа Відділу

ТЕОДОР ХРАПКО, член УНС Відд. 295-го в Акроні, Огайо, помер 22-го червня 1985 року на 74-му році життя. Нар. 21-го січня 1911 року в Костирівцях, повіт Сянок, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Анну, доньок Ґері Бирнс, Любу Вольф, і Гелен Джетт, і сина Василя. Похорон відбувся 25-го червня 1985 року на цвинтарі св. Духа в Акроні.

Вічна Йому Пам'ять!

Керол Доріс, секр.

АНТІН КАРІСКО, член УНС Відд. 158-го ім. Б. Хмельницького в Бруклині, Н.Й., помер на 69-му році життя. Нар. 1916 року в Честері, Па. Членом УНС став 1942 року. Залишив у смутку дружину Жанет, сина Ричарда; доньок — Керол, Вікторію, Ілейн і Террі; чотири сестри, брата Івана і вісім внуків. Похорон відбувся 6-го квітня 1985 року на цвинтарі Айві Лон в Каліфорнії.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа Товариства

ВОЛОДИМИР МАДИЧ, член УНС Відд. 174-го Т-ва Пласт в Дітройті, Миш., помер 26-го червня 1985 року на 75-му році життя. Нар. 1910 року в Україні. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Єлисавету, сина Володимира; доньку Гандзю, семеро внуків, чотири сестри в Україні. Похорон відбувся 29-го червня 1985 року на українськім національнім цвинтарі у Вашінґтоні, Д.К.

Вічна Йому Пам'ять!

Атанас Слюсарчук, секр.

ТОМА ЧАГАРИН, член УНС Відд. 206-го Т-ва „Запорозька Січ" в Вунсакет, Р.І., помер 27-го червня 1985 року на 69-му році життя. Нар. 14-го серпня 1916 року в Манчестері, Н.Г. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку дружину Анну; 3 доньки, двох братів Василя й Івана; сестру Анну Cслінську і 9 внуків. Похорон відбувся 1-го липня 1985 року на українськім православнім цвинтарі св. Михайла у Блекстоні, Ма.

Вічна Йому Пам'ять!

Л. Гардінк, секр.

ІВАН ІВАНИК, член УНС Відд. 234-го Т-ва „Запорозька Січ" в Елизабеті, Н.Дж., помер 4-го січня 1985 року на 65-му році життя. Нар. 1919 року в Кобильниці, пов. Яворів у Західній Україні. Членом УН Союзу став в 1950 році. Залишив у смутку свою дружину Еву і дві доньки Стефанію і Віру, зятя і внука Давида в Америці і трьох братів і сестру на Україні. Похорон відбувся 9-го січня 1985 року на цвинтарі св. Андрія в Савт Баунд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Хитра, секр.

ЯКІВ БЕРЕСТЯНСЬКИЙ, член УНС Відд. 423-го в Чикаго, Ілл., помер 19-го червня 1985 року на 78-му році життя. Нар. 1906 року в Західній Україні. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку доньку Ірину Крайник з родиною; синів Романа і Юрія з родинами; сестру Евгенію Стасин; ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 21-го червня 1985 року на цвинтарі св. Отця Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Юлія Назаревич, секр.

МАТВІЙ ЛОНЧИНА, довголітній член і предсідник 52-го Відділу УНС ім. Тараса Шевченка в Голіокі, Масс. помер 17-го червня 1985 року на 71-му році життя. Нар. 1914 року в Дернові повіт Камінка Струмилова, Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дружину Анну, доньок Софію Желінську, Ольгу Гепнер; четверо внуків і брата Стефана в Україні. Похорон відбувся 20-го червня 1985 року на цвинтарі св. Альойзія в Спрінгфілд, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!

Петро Пилипець, секр.

ЮРІЙ ТОМКО, ст., член УНС Відд. 137-го ім. Б. Хмельницького в Вест Істоні, Па., помер 19-го червня 1985 року на 80-му році життя. Нар. 15-го січня 1905 року у Філліпсбурзі, Н. Дж.. Членом УНС став 1925 року. Залишив у смутку дружину Катерину, доньок Єлисавету Мінео, Ширлі Скофілд та сина Юрка, мол. Похорон відбувся 22-го червня 1985 року на цвинтарі Меморіял Шрайн в Істоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

С. Колодруб, секр.